

tíðindablaðið

Útgevart: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (Ábyrgd)

Bláðfólk: Hagni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

sosialurin

Vantandi sjónvarpspolitikkur

oddagrein

SOSIALURIN hevur í dag eina samræði við tekniska stjóran á Sjónvapri Føroya. Í hesi samræðuni sigur hann, at til várs kann sjónvarpið fara at senda. Í hvussu so er útlendskar sendingar. Men hvussu verður við føroyskum sendingum er ivasamt.

TEKNISKI stjórin setir eitt stórt spurnartekin við, um tað kann lata seg gera í nóg stóran mun at gera føroyskar sendingar rog at leggja føroyskar sendingar til rættis við tí manning, sum sjónvarpið hevur. Hann sigur, at tað er ein politisk avgerð, at tað skulu ikki fleiri fólk setast. Og hann leggur afturat: — Eg haldi, treytirnar kunnu als ikki góðtakast, skulu vit gera føroyskar sendingar, og tað haldi eg persónliga, at vit eiga.

SAMRØÐAN prógvar einaferð enn, at Sosialurin hevur rætt í tí mesta av tí, hann hevur ført fram um sjónvarps-spurningin: — at hvørki landsstýrið

ella politikkarar annars hava tikið sjónvarpsmálið í álvara, viðgjørt tað frá grundini av og sett upp, hvat endamálið er við sjónvarpinum.

TÍ HØVDU teir tað, høvdu teir fyrri langari tíð síðani funnið út av, at tað kostar at gera eitt sjónvarp og at tað krevur fleiri starvsfólk — bæði í tekniska partinum og tí redaktionella partinum — um vit í heila tikið skulu hava eitt professionelt sjónvarp. Og tað má vera ætlanin, tá avgjört er at gera sendinet fyrri fleiri milliónir og keypa útgerð fyrri aðrar nógvar milliónir.

TAÐ MEST álvarsamasta er, at tann redaktionella síðan — hvat skal sjónvarpið senda, hvussu sendingar og sendiskrá skulu uppbyggjast og skipast — er yvirhøvur ikki viðgjørd. Politikkararnir hava fullkomiliga víst hesum spurninginum frá sær. Hetta hóast nóg hevur verið tosað um útlendskt árin, føroyskan tekst o.s.fr. Men sjálvur mentamálaráðharrin, sum eisini hevur sjónvarpið undir sær, hevur latið henda spurningin farið aftur við borðinum uttan at latið við seg koma.

sosialurin heldur:

Kávalæti og skrivi-frælsi

»Tað skal vita illa við, um trúgvandi javnaðarfólk ikki harmast um tað kávalætti, ið blað teirra, Sosialurin, ger seg sekan í, tá teir siga seg verja kristna siðmæning, samstundis sum teir fáa sær talsmenn sum Høgna av Heiði og PLO-fanatikanen.

Skrivar Lydia Arge millum annað í Dagblaðnum mikudagin 19. oktober.

Her skal ikki komast inn á sjálva greinina, men her skal bert víst á, at Sosialurin hvørki hevur valt tann nevnda persónin ella tann ónevnda PLO-fanatikanen sum talsmann. Eins lítið og Sosialurin hevur valt sær aðrar talsmenn. Tað, sum Sosialurin hevur gjørt, er at geva nevnda og ónevnda persóni innivist fyrri greinum teirra.

Uttan iva hevur Sosialurin sum blað verið tann fremsti at virða

fólkaraði — og skrivi-tali- og hugsanarfrælsi. Hetta hevur ført við sær, at Sosialurin hevur tikið meginpartin av tí, sum er biðið um innivist fyrri, upp. Og tað er líka mikið, hvør komin er við hesum — um viðkomandi er høgerasinnaður ella vinstrasinnaður, norðingur ella vágamaður, limur í fólkakirkjuni ella bróðrasamkomuni ella um hann er ateistur. Tað kann ikki koma nøkrum við, hvørja persónligu áskoðan ella trúgv viðkomandi hevur.

Tíverri kann ikki sigast um hini blaðini, at tey hava virt skrivi-frælsi í so stóran mun. Fólk eru komin til Sosialin, tí tey hava ikki fingið okkurt upptikið í øðrum blað, hóast greinin hjá viðkomandi er aftursvar til grein í øðrum blað. Er hetta ikki kávalæti av hinum blaðunum, Lydia Arge?

Men at henda stóðan hjá Sosialinum — at hýsa øllum meiningum — hevur kostað, er einki at

ívast í. Ábreiðslurnar frá øðrum eru nógvar og ofta spyrja javnaðarfólk, hví Sosialurin hevur givið hesum og hasum innivist. Men higartil hevur so blaðið givið skrivi-frælsinum eina meining í verki, og tað er meira enn hvat sigast kann um flestu av hinum føroysku blaðunum.

Um problematikkin Ísrael mótvægis PLO hevur Sosialurin ikki havt nakrar redaktionellar greinir, men hinvegin hava vit hýst ymsum sjónarmiðjum. At javnvág ikki hevur verið í, vit vit væl, men einum og hvørjum hevur staðið frítt fyrri at skriva í Sosialinum út frá øðrum sjónarmiði enn tað sum higartil er komið fram.

Var talan hinvegin um redaktionellar greinir — skrivaðar av blaðfólkum á Sosialinum — skuldu vit sanniliga roynt at lýst málið frá fleiri síðum. Tað er Sosialurin betur kendur fyrri at gera enn nakað av hinum blaðunum!

Skal skuldin minka má almenna og privata nýtslan minkast

Sum gongdin er økist uttanlandsskuldin alsamt. Tað eru føroysku arbeidara- og fiskimanna hendur, ið skulu framleiða, og avreiða sitt handaverk at gjalda hesa skuld fyrri. Skal minkast um skuldina, má nýggjur livi- og hugsanarháttur til, skrivar Jørgen Thomsen m.a. í Politisku viðmerkingini

politisk viðmerk-ing

byggja vinnulivið við. Tí tað er vinnulivið, ið skal bera alt hitt.

Eftir økingina av uttanlandsskuldini átti fyrst av øllum at staðið eitt sterkt vinnuliv, sum við síni framleiðslu átti at verið ført fyrri at gildið skuldina aftur.

— Hetta verður neyvan so einfalt, um tað verður soleiðis, at í Føroyum stendur eftir uttanlandsskuldina stórir prýðiligar handlar og skrivstovvbygningar — stótt bankahús og heilsøtur, risa hotell, ið kostar líka nóg sum øll seðhúsin í meðalstórarí bygd. Og mangt mangt annað, ið kann nevast í hesum sambandi, og sum í størsta mun skal gjaldast aftur við brúki.

Men so eitt vinnuliv, ið hevur tungt við at klára seg, og sum ikki kann endurnýggjast, tí eingin møguleiki er at lána pening. Tí má annar politikkur fáast fram í hesum samfelag.

Við ferdá politikkinum: «elist ilt av illum».

Jørgen Thomsen

Øll húski, ið brúka meiri til húsarhaldið enn vinnið verður, koma í skuld eina ella aðrastaðni. Tað kann vera SEV, skattur, ella eitt hvørt annað, ið ikki verður gildið.

Heldur sovorið lag fram ár undan ári, og undirskotið móguliga økist, so verður skuldin eisini at vaksa seg stóra. Tað kann tá verða tungt at vinna seg upp undan aftur.

Harmurin og spellið verður enn størri, um so er, at nóg verður vinnið, men so brúkt í fjanti og fjasi. Øðrvisi er, um tað eru nyttulutir ið keyptir verða.

Hesi viðurskipti gera seg eisini galdandi í okkara stóra húsarhaldi, ella landshúsarhaldi.

Tað hevur vagnast sera væl hjá okkum føroyingum seinastu tvey árin. Okkara útflutningur er so munandi vaksin, og so nóg er komið inn sum ongantið áður. So her skuldi stóðan verið fram úr góð, tá ið nógv kemur inn.

Men sum í øllum øðrum útsarhaldum, so er tað sera umráðandi at væl verður húsad við tí ið inn kemur, og at ikki ov nógv verður keypt.

Tað er tað ið hendir ár undan ári, her verður meiri keypt enn tað verður avreitt fyrri.

Ein og hvør dugur at skilja, at tá ið soleiðis er vorðið, so koma vit í skuld.

Hesi undirskotini verða figgiað við uttanlandslánunum. Og um so varð, at vit ikki fingur fleiri hundrad milliónir úr ríkiskassanum, varð undirskotið munandi størri á hvørjum ári.

Um vit Føroyingar skulu temja hesi viðurskipti, so megu vit fáa brúkið niður í hesum samfelag. Bæði hin privata og almenna nýtslan má niður á ein hvønn hátt. Og at lánini í størsta mun verða til vinnulig endamál.

Tað er óhugnaligt at hugsa sær støðuna, um uttanlandsskuldin fær loyvi at økja um líkari ferð, sum hon hevur gjørt

hesi bæði seinastu árin, og sum við árslok væntandi verður tveir millardir kr. stór.

Um henda skuldin er privat ella almenn, so megu vit gera okkum greitt, at tað er vinnan og framleiðslan, ið skal gjalda skuldina aftur. Tað er í størsta mun tær føroysku arbeidara- og fiskimanna hendur, ið skulu framleiða, og avreiða sitt handaverk at gjalda hesa skuld fyrri.

Skal minkast um nýtsluna, so má ein nýggjur livi og hugsanarháttur til. Tað verður ikki lætt fyrri nakran, og serstakliga ikki fyrri tey, ið ung eru.

Soleiðis sum gongdin er nú, so økist uttanlandsskuldin alsamt.

Og sum eg havi nevnt áður, so verður endin hann, at vit sita sum Kárus, og fáa ikki loyvi at lána eitt oyra uttanlands, tí har er málið fult.

Tað er kortini sera umráðandi, at vit kunnu fáa fatur á peningi til at út-

Zarens kurér

A allari forsiðuni í Dimmu hevur Agnar eina langa verjuroðu fyrri at rættvisgera sitt virksema á Vestmannasundi. Millum annað fáa vit at vita, at hann, sum fólkavaldur maður, má halda samfelagshjólina gangandi, av tí fólk ikki skikka sær væl, meðan «ZARURIN» sjálvur liggur og brúnar nalvan niðri á Gran Canaria.

Tú sigur, at gamalt er at flyta fólk um Vestmannasund — tað er rætt — men tað gamla er farið — nakað sum sambandsmenn altíð hava verið tornæmir yvir fyrri.

Tá tú sigur, at tú tókst so nóg fólk við sum tú metti forsvarligt: Hvat er forsvarligt? — Hevði bátur tín bjargingarúterð til tað tal av ferða-

fólki sum var «forsvarligt».

Sjálvur havi eg einaferð verið í nærum somu støðu. Eg kom útfyri at flyta nøkur fólk, ið hvørki fingur rutu ella hýruvogn. Onkur (ið tú kennir) fekk ilt av hesum, og eg fekk bót, tí eg ikki hevði pátekið koyrikort, og bilur mín ikki var góðkendur til ferðafluttning.

Hvur tú Agnar «koyrikort» til ferðafluttning á sjógv? Og er bátur tín góðkendur sum ferðamannaskip?

Sjálvur situr tú á tingi og smíðar tær lógir, sum vit onnur skulu «skikka okkum væl eftir».

Men denne lov gælder måske ikke for sambandslagtingsmænd.

Tvørball

70 ár

Í dag verður Niels Mortensen, fyrrverandi keyppmaður í Havn, 70 ár. Hann er burturstaddur.